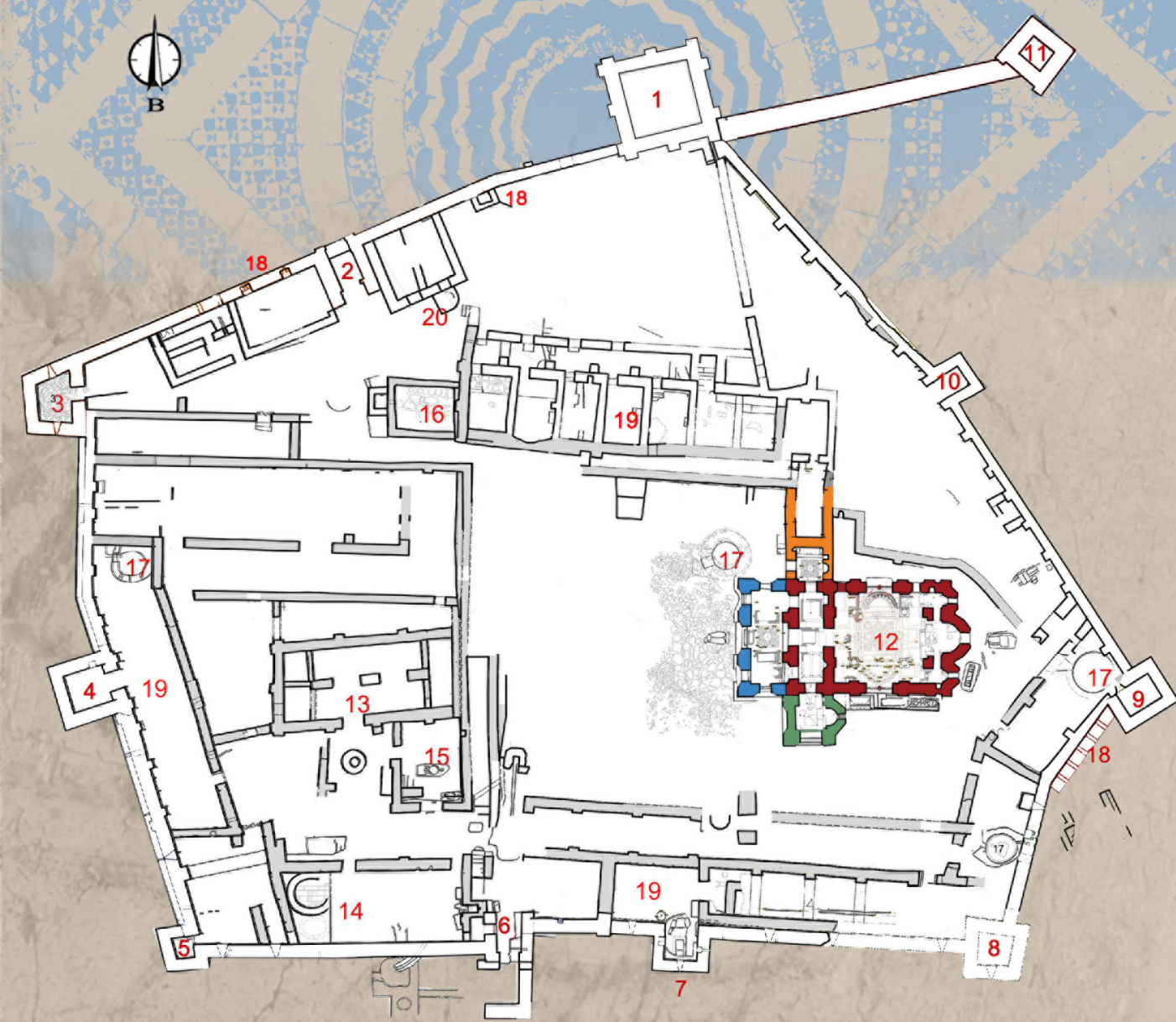

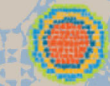
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΚΑΤΟΨΗΣ ΤΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ

1-11: ΠΥΡΓΟΙ	16: ΛΗΝΟΣ
12: ΚΑΘΟΛΙΚΟ	17: ΑΣΒΕΣΤΟΚΑΜΙΝΟΙ
13: ΤΡΑΠΕΖΑ	18: ΤΟΥΑΛΕΤΕΣ
14: ΦΟΥΡΝΟΙ	19: ΚΕΛΛΙΑ
15: ΕΛΑΙΟΥΡΓΕΙΟ	20: ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΕΙΟ

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ:

1η ΦΑΣΗ	3η ΦΑΣΗ
2η ΦΑΣΗ	4η ΦΑΣΗ

Κάτοψη του συγκροτήματος της Μονής

Με την υποστήριξη: halkidiki

 Halkidiki
Tourism
Organization

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής
και Αγίου Όρους

ΜΟΝΗ ΖΥΓΟΥ

Η μονή Ζυγού βρίσκεται νοτιοανατολικά του οικισμού της Ουρανούπολης, δίπλα στα σημερινά όρια του Αγίου Όρους. Είναι ένα από τα αρχαιότερα και μεγαλύτερα μοναστήρια του Άθω, το οποίο τον 12ο αιώνα εγκαταλείφθηκε και σταδιακά ερειπώθηκε. Το 1984 άρχισε η συστηματική ανασκαφική έρευνα στα ερείπια της μονής και παράλληλα η αναστήλωσή της.

Η πρώτη σαφής αναφορά για την ύπαρξη της μονής Ζυγού γίνεται το 996, όταν η μονή ήταν ήδη ένα από τα σημαντικότερα ιδρύματα του Αγίου Όρους. Τον 11ο αιώνα η μονή άκμαζε, αλλά το 1199 είχε ήδη ερημωθεί και παραχωρήθηκε από τον αυτοκράτορα Αλέξιο Γ΄ Άγγελο ως μετόχι (δηλ. κτήμα, οίκημα ή ναός που ανήκει σε μοναστήρι και βρίσκεται έξω από την κυρίως περιοχή του), στην επανασυσταθείσα τότε μονή Χελανδαρίου.

Το 1206, μετά την διάλυση της βυζαντινής αυτοκρατορίας από τους Λατίνους (1204), ένας Φράγκος ιππότης με τους στρατιώτες του, εγκαταστάθηκε στη μονή και εξορμούσε λεηλατώντας το Άγιον Όρος, ώσπου, περίπου το 1211, με παρέμβαση του Πάπα της Ρώμης εκδιώχθηκε από την περιοχή.

Γι' αυτόν τον λόγο τα ερείπια της Μονής είναι γνωστά σήμερα ως «Φραγκόκαστρο». Το δεύτερο μισό του 15ου αιώνα μεταβιβάσθηκε στη μονή Βατοπεδίου ως μετόχι της. Απαλλοτριώθηκε από το ελληνικό κράτος το 1924 και δόθηκε σε πρόσφυγες από την Προποντίδα, που εγκαταστάθηκαν στην περιοχή. Τα τείχη του περιβόλου της μονής ενισχύονται με 11 πύργους και περικλείουν έκταση 5,5 στρεμμάτων.

Σπαράγματα τοιχογραφιών από τον εξωνάρθηκα του Καθολικού (β΄ μισό 11ου αιώνα)

Τμήμα του δυτικού Τείχους

Το κτηριακό της συγκρότημα αποτελείται από τον παλαιό πυρήνα (τον δυτικό), ο οποίος διπλασιάσθηκε με επέκταση προς ανατολάς. Το καθολικό βρίσκεται στην επέκταση και άρχισε να κτίζεται κατά το πρώτο μισό του 11ου αιώνα. Αρχικά κτίστηκε ο κυρίως ναός με τον νάρθηκα, στη συνέχεια προστέθηκε το βόρειο παρεκκλήσιο με τον κτητορικό τάφο (κτήτωρ: ο ιδρυτής, προστάτης, χορηγός ή ιδιοκτήτης ενός εκκλησιαστικού ιδρύματος), κατόπιν προστέθηκε ο εξωνάρθηκας και αργότερα το νότιο παρεκκλήσιο με τον κτητορικό επίσης τάφο. Σε διάφορα σημεία γύρω από το καθολικό κατασκευάστηκαν τάφοι.

Δίλοβο άνοιγμα της βόρειας πλευράς του κυρίως ναού του Καθολικού.

Τοιχογραφίες εξωνάρθηκα του καθολικού (β΄ μισό 11ου αιώνα)

Οι τοιχοποιίες του ναού σώζονται σε ύψος 2-4 μέτρων. Το εσωτερικό του ναού ήταν τοιχογραφημένο. Στον εξωνάρθηκα διατηρήθηκαν τμήματα από παράσταση του Ευαγγελισμού, κοσμημένοι σταυροί, σπαράγματα τοιχογραφιών της Βάπτισης και των Αγίων Τεσσαράκοντα. Στην κόγχη της πρόθεσης του νοτίου παρεκκλησίου αποκαλύφθηκε τοιχογραφία με ολόσωμη μετωπική παράσταση ιεράρχη, πιθανώς του αγίου Νικολάου. Το δάπεδο του βορείου παρεκκλησίου σώζεται σε άριστη κατάσταση και κοσμεύεται με ένα από τα καλύτερα αγιορείτικα μαρμαροθετήματα, έργο του πρώτου μισού του 11ου αιώνα.

Βόρειο παρεκκλήσιο με τον κτητορικό τάφο (α΄ μισό 11ου αιώνα)

Μαρμαροθέτημα του εξωνάρθηκα του Καθολικού (β΄ μισό 11ου αιώνα)

Το μαρμαροθετημένο δάπεδο του νάρθηκα, επίσης εξαιρετικής ποιότητας, έργο του δεύτερου μισού του ίδιου αιώνα, σώζεται αποσπασματικά. Σε όλο σχεδόν τον υπόλοιπο χώρο διατηρήθηκαν τα υποστρώματα και τμήματα των μαρμαροθετημάτων.

Οι πτέρυγες, δηλαδή οι κοιτώνες των μοναχών, αναπτύσσονται κατά μήκος της νότιας, βόρειας και δυτικής πλευράς του περιβόλου. Στη νότια πτέρυγα της μονής βρέθηκε το «μαγκιπέιο» (φούρνος παραγωγής άρτου), αντίστοιχα στην βόρεια πτέρυγα αποκαλύφθηκε ο ληνός (πατητήρι σταφυλιών για παραγωγή κρασιού) και λίγο βορειότερα το σιδηρουργείο. Όλα αυτά τα εργαστήρια δηλώνουν την αυτάρκεια και την αυτονομία της μοναστικής κοινότητας.

Κατά τον 16ο-17ο αιώνα, όταν το καθολικό ήταν μερικώς ερειπωμένο, εγκαταστάθηκε ένα συγκρότημα ελαιουργείου στον εξωνάρθηκα και σε ένα κτήριο στη νότια πλευρά της αυλής, δίπλα στην τράπεζα. Αφθονα ευρήματα από την καθημερινή ζωή των μοναχών και τις δραστηριότητες της μονής αποκαλύφθηκαν στις ανασκαφές.

Εφωλωμένα πινάκια (β΄ μισό 12ου αιώνα) και υάλινο κανδύλι (β΄ μισό 12ου αιώνα)

Ο χώρος σήμερα είναι επισκέψιμος, ενώ παράλληλα συνεχίζεται η έρευνα, η συντήρηση και η ανάδειξη των ερειπίων της μονής. Αποτελεί έναν ενδιαφέροντα αρχαιολογικό χώρο, ο οποίος δίνει τη δυνατότητα να αντιληφθούν οι επισκέπτες, άνδρες και γυναίκες, την οργάνωση των αγιορειτικών μονών.

ΜΟΝΗ ΖΥΓΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥΠΟΛΗ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Πληροφορίες

Διεύθυνση: Δήμος Αριστοτέλη, Τοπική Κοινότητα Ουρανούπολης, Τ.Κ. 63075, Π.Ε. Χαλκιδικής

Ιστοσελίδα: www.culture.gr

Τηλέφωνο: 2377071585

Μέρες και ώρες λειτουργίας: Πληροφορίες στο τηλέφωνο 2310285163 και στην ιστοσελίδα: www.culture.gr

Τιμή εισιτηρίου: Χειμερινή περίοδος (1 Νοεμβρίου-31 Μαρτίου) 2€. Θερινή περίοδος (1 Απριλίου-31 Οκτωβρίου) ολόκληρο 4€, μειωμένο 2€.

Τρόποι πρόσβασης: Μέχρι το κέντρο του οικισμού με υπεραστικό λεωφορείο (ΚΤΕΛ). Από το κέντρο του οικισμού έως τον αρχαιολογικό χώρο (2 χιλιόμετρα) με ταξί, με ΙΧ και με τα πόδια.

Παροχές: WC, WC ΑΜΕΑ. Δεν υπάρχει αναψυκτήριο –πωλητήριο.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά/δυσκολίες: Εσωτερικά του χώρου δεν υπάρχει πρόσβαση για ΑΜΕΑ. Δύσβατος χώρος για καρότσια. Απαιτείται η προσοχή ηλικιωμένων και μικρών παιδιών.

Κοντινά σημεία ενδιαφέροντος: Πύργος Προσφορίου Ουρανούπολη 2 χιλιόμετρα, Ιερισσός: Νεκροταφείο Αρχαίας Ακάνθου 17 χιλιόμετρα, Στάγειρα: Οθωμανικό Λουτρό 37 χιλιόμετρα.